

Posudek oponenta:

Téma diplomové práce Blanky Černé je velmi aktuální a vzhledem k absenci teoretického zpracování problematiky v ČR i nedostatku reflektovaných zkušeností s dětmi- cizinci v českých školách nadprůměrně náročné a potřebné.

Téma diplomové práce je značně široké. V teoretické části B. Černá definuje základní pojmy a teoretická východiska multikulturní výchovy, popisuje její vývoj v zahraničí a v ČR a její ukotvení v českých kurikulárních dokumentech. Dále diplomantka nastiňuje některé problémy s aplikací multikulturní výchovy ve třídách českých základních škol (2.2.4.3; 2.2.4.5), popisuje fáze adaptace dítěte- cizince (2.2.4.4), zmiňuje cíle (2.3), ke kterým by měla multikulturní výchova vést podle projektu Varianty, a metody a formy práce (2.4) vhodné při realizaci těchto cílů.

Při vymezení problematiky a definování základních pojmů využila diplomantka řadu zásadních teoretických zdrojů (nejen pedagogických) včetně několika titulů zahraničních. I když v některých částech práce vychází především z jednoho zdroje (2.1; 2.3), je to vzhledem k nedostatku teoretických studií této problematiky v ČR pochopitelné. Práce s literaturou je příkladná. Kapitulu Metody a formy práce MV (2.4) zpracovala B. Černá logicky a systematicky. Je zřejmé, že vycházela z obecných didaktických východisek a trendů. Nedopouští se zjednodušování, její formulace svědčí o snaze o objektivitu a schopnosti zařadit jednotlivé techniky do širšího teoretického rámce (viz např. kapitola 2.4.4). Při dalším zabývání se problematikou bych doporučovala B. Černé zaměřit se především na rozšíření teorie z kapitol 2.3 a 2.4 a obohatit ji o výsledky zahraničních studií a výzkumů přinášející poznatky o efektivnosti jednotlivých vzdělávacích postupů a strategií při realizaci multikulturní výchovy.

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na proces adaptace dítěte- cizince na českou školu. Diplomantka popsala případy 9 dětí, z nichž 3 sledovala v horizontu 3 let. Použila metodu rozhovoru, pozorování a dotazníku. Respondenty byli žáci-cizinci, jejich učitelé a pracovníci pedagogicko-psychologických poraden. Praktická část diplomové práce je ještě doplněna popisem a reflexí realizovaného projektu vážícího se k problematice.

Diplomantka zdařile vymezuje cíle, metody a organizaci výzkumu (3.1). Každým případem dítětem se zabývá podrobně, výsledky dotazování učitelů, žáků i pracovníků pedagogicko-psychologických poraden shrnuje a interpretuje (3.3.; 3.4 a 3.5). Velmi působivé a zajímavé jsou výpovědi žáků-cizinců, které bych doporučovala s odborným komentářem zpracovat do série článků pro učitele. Také výpovědi učitelů jsou velmi zajímavé (a často zarážející). Realizovaný projekt by mohl být také publikován.

Diplomová práce B. Černé zcela splnila požadavky na diplomové práce kladené. Při obhajobě doporučuji položit diplomantce tyto otázky:

1. Jak jsou čeští učitelé připraveni na situaci vzdělávat ve svých třídách děti-cizince? Doporučila byste v tomto směru nějaké změny v pregraduální přípravě učitelů, respektive i dalším vzdělávání učitelů?
2. Myslíte si, že třída vedená obecně k multikulturnímu porozumění potřebuje speciální přípravu v situaci, kdy do ní má přijít nové dítě-cizinec? Případně jakou.

V Praze 24.4.2007

PhDr. Jana Stará, PhD.

mybome